

1923-1980 Dönemi Türk Edebiyatında Yapma Destanlar

1. I. Geldiler de gidiyorlar
Bizimdi bize kaldı
- II. Üçüncü süvari tümenimiz
Almış Mangaldağı'nı.
- III. Gün batarken yaya düşman
Vardı Mangaldağı'nın doğusuna.
- IV. Gök delindi birdenbire.
Gece boyu, elden ele geçen siperlerde
- V. "Kaçmak yok!" diyordu Mustafa Kemal Paşa!
Yıldız ışığında biliyordu süngüleri

**Yapma bir destandan alınmış bu dizeler olayların oluş
sırasına göre sıralandığında hangisi ilk dize olur?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Köye döndüğünde Ökkeş
Söz sözü açtığına
Anlattı yaşadıklarını
Ve ekledi:
– Asıl sonrasını dinleyin kardaşlar
Kapılacak nemler vardır
İşler vardır bellenecek
Bir kez yenilmeyle gider mi düşman
Döner gelir, yine gelir, yıllar sonra gelir
Dostluk suları yürütülür aramızdan
Kıya görmüşlere yardım
Yıkılan yerleri onarma
Ve bütün benzerleri gibi dünyada
Dost elini uzatınca
Başını alırlar.
Vermedi elini Maraşlı
Eksik olsun dedi senin dostluğun
İkinci geldiğinde
Al yardımını başına çal.

**Bu dizelerin üslup özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden
hangisi söylenemez?**

- A) Manzum hikâye şeklinde yazılmıştır.
B) Anlatılanlar gerçek bir olaya dayanır.
C) Evrensel öğeler ön planda tutulmuştur.
D) Kişi ve zaman unsurlarına yer verilmiştir.
E) Öyküleyici anlatım tekniği kullanılmıştır.

3. Maraş kurtuldu
Duruldu Ökkeş'in kabaran yüreği
Açlığını, yorgunluğunu duydu
Soğuğu, uykusuzluğu duydu
Bir gün bir gece uyudu
Sonra kalktı davul zurna
Halaya durdu.

**Bu dizelerde geçen "duymak" sözcüğü aşağıdaki an-
lamlarından hangisiyle kullanılmıştır?**

- A) İşitmek, ses almak
B) Sezmek, fark etmek, hissetmek
C) Bilgi almak, öğrenmek, haber almak
D) Dokunma, koklama vb. duyularla algılamak
E) Nesnelere dokunarak onların özelliklerini belirlemek

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem zaman hem de
mekân ögesi belirgindir?

- A) Saat on, ağustos güneşi yaktı öğleyi
Söğütlerin tozlu kavında.
İnce yollarından bozkırın
Yürüdü Yunan askeri.
- B) Giyinip çarşıya varırken
Kara şalvar, ak ışık
Gözleri ışığı ve geceyi paylaştırır
Kaşları onuru ve sevdayı
Adamın su gibi akanıdır Maraşlı
- C) Uyuyan çocuklar uyandı
Uyandı Ahır Dağları içindeki su uyandı
Fransız uyandı, Ermeni uyandı
Çakmakçı Said uyandı uyandı
- D) Aslında tek kişidir çarpışan:
Sevi, tutku, direnç ve insan,
Ölüm gelir tek kişiye.
-Ordular ölmez!-
Tek kişidir korkan
-Korkmaz ordular!-
- E) Çocukları uzaklarda doğmuş büyümüş
Kadınlarının gözleri kapılarda
Yorgun, bıyıklı binbaşılar.
Trablusgarp derken Balkan Savaşı,
Son siperleri açılmış Ankara'da.

1923-1980 Dönemi Türk Edebiyatında Yapma Destanlar

5. Kara yaz içinde dönüyordu işinden
Nasıroğlu Mehemmet
Şeyhadil'de Ermeniler çevirdi
Suçu yokken vurup öldürdüler
Kana, çamura bulandı
Elindekiler
Maraş ilk şehidini verdi.
Uzunoluk Hamamı'ndan çıkan kadınlar
Al yanaklarını peçelerine saklamıştılar
Ürkek, hızlı adımlarla geçerken meydanı
Korktuklarına uğradılar
Ansızın bir gâvur sürüsü
– Burası Fransız kenti
Açın, açmalısınız yüzlerinizi
Diyerek
Peçelerine el attı
Tepindi çığlıklar, kahkahalarla
"Doğru yoluna git!" dedi Maraşlı
"Doğru yoluna git, yoksa..." dedi
Çakmakçı Said
El attılar silahlarına

Bu dizelerdeki çatışmayı en kapsamlı biçimde ifade eden sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümitsizlik B) Ölüm C) Korku
D) İşgal E) İhanet

6. Son tüfekleri yurdumun geride yok
Son askerleri yurdumun geride yok
Son zabitleri yurdumun geride yok
Son erkekleri yurdumun geride yok
Bir yol daha akmaya hazır
Son kanı Anadolu'nun geride yok

Bu dizelere aşağıdaki öğelerden hangisi hâkimdir?

- A) Millî B) Manevi C) Evrensel
D) Sosyal E) Siyasi

7. Gerçek kurtuluşun öncüleri
Sevgili öğretmenler!
– Sakarya Savaşı kazanılacaktır
Asıl savaş, halkı özgür direklerde
Sapsağlam tutan bir vatan için
Güneş girmemiş evlerine yurdumun
Karanlığa karşı kazanılacaktır.

Bu dizelerde özellikle aşağıdaki kavramlardan hangisi üzerinde durulmuştur?

- A) Bağımsızlık B) Eğitim C) Vatan
D) Gelecek E) Umut

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde dinî öğelere yer verilmiştir?

- A) Arama, bulamazsın ikimizin kabrini,
belki maşırıkta, belki mağripte,
biz de bilmeyiz yerini.
B) Ve biz de burda bitirdik destanımızı.
Biliyoruz ki layığınca olmadı bu kitap,
Türk halkı bağışlasın bizi.
C) Toprak öyle bitip tükenmez,
dağlar öyle uzakta,
sanki gidenler hiçbir zaman
hiçbir menzile erişmeyecekti.
D) Kırık bir söğüt dalı dikerek kıbleye doğru,
Durdurdu boyun büküp
El kavuşturup
sabah namazına
E) Gün ağardı ağaracak.
Kokusu tütmeye başladı:
Anadolu toprağı uyanıyor.

9. "Paşalar onun arkasındaydılar.

O, saati sordu.
Paşalar, Üç, dediler.
Sarışın bir kurda benziyordu.
Ve mavi gözleri çakmak çakmaktı.
Yürüdü uçurumun başına kadar,
eğildi, durdu.
Bıraksalar
ince, uzun bacakları üstünde yaylanarak
ve karanlıkla akan bir yıldız gibi kayarak
Kocatepe'den Afyon ovasına atlayacaktı."

dizelerinin yer aldığı destan, her çevreden büyük ilgi görmüş bir eserdir. Bu eserde sanatçımız, Kurtuluş Savaşı ve Millî Mücadele'yi güzel Türkçe ve benzetmelerle destanlaştırmıştır. 1939'da yazmaya başlanan ve 1941'de tamamlanan eser, Havadis gazetesinde parçalar hâlinde yayımlanmıştır. "Kırk Haramilerin Esiri" ile "Yaralı Hayalet" şiirlerinde olduğu gibi, ulusal duygular bu eserinde önemli bir yer tutar.

Bu parçada sözü edilen eser ve eserin ait olduğu sanatçı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda - Cahit Külebi
B) Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı - Gülten Akın
C) Sakarya Meydan Savaşı - Ceyhun Atıf Kansu
D) Çanakkale Şehitlerine - Mehmet Akif Ersoy
E) Kuvâyı Milliye - Nazım Hikmet

